

Jelen előterjesztés csak tervezet, amelynek közigazgatási egyeztetése folyamatban van. A minisztériumok közötti egyeztetés során az előterjesztés koncepcionális kérdései is jelentősen módosulhatnak, ezért az előterjesztés jelen formájában nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

A dokumentum célja a társadalmi egyeztetés elindítása és a jogalkotási folyamat átláthatóvá tétele, amelynek alapján, illetve eredményeként a mellékelt tervezet valamennyi tartalmi és formai eleme módosulhat!

A tervezet előterjesztője

ELŐTERJESZTÉS

a Kormány részére

a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés elleni egyezmény fakultatív jegyzőkönyvének kihirdetéséről

HATÁSVIZSGÁLATI LAP

I. A végrehajtás feltételei

Az előterjesztésben foglaltak végrehajtásának a feltétele, hogy az alapvető jogok biztosa rendelkezzen azokkal a pénzügyi többletforrásokkal, amelyek a Jegyzőkönyv szerinti nemzeti ellenőrző mechanizmusként történő működéssel járó – az előterjesztésben foglalt törvénytervezet szerint 2015. január 1-jétől jelentkező – többletfeladatok teljesítéséhez szükségesek.

II. A társadalmi hatások összefoglalása

1. Elsődleges, célzott hatások

A szabadságuktól megfosztott személyek jogvédelmének megerősítése a kínzással és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmóddal és büntetéssel szemben.

2. Másodlagos hatások

Az előterjesztésnek másodlagos hatása nincs.

III. Társadalmi költségek

a) A vállalkozások pénzügyi terhei

Az előterjesztésnek a vállalkozások pénzügyi terheire nincs kihatása.

b) A háztartások pénzügyi terhei

Az előterjesztésnek a háztartások pénzügyi terheire nincs kihatása.

c) Az előterjesztéssel érintett valamely konkrét társadalmi csoport terhei

Az előterjesztésnek nincs kihatása valamely társadalmi csoport terheire.

d) Hatékonysági és versenyképességi költségek

Az előterjesztés nem jár hatékonysági és versenyképességi költségekkel.

e) Az előterjesztés adminisztratív terhei

Az előterjesztés a polgárok adminisztratív terheit nem érinti.

IV. Költségvetési hatások

A Jegyzőkönyv 3. cikke értelmében minden részes államnak létre kell hoznia, ki kell jelölni vagy fenn kell tartania egy vagy több látogató testületet, egy ún. nemzeti ellenőrző mechanizmust a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés megakadályozása érdekében. A Jegyzőkönyv 18. cikk (3) bekezdése szerint továbbá a részes államok vállalják a nemzeti megelőző mechanizmusok működéséhez szükséges erőforrásokat. Arra tekintettel, hogy az állampolgári jogok országgyűlési biztosa (2012. január 1-jétől az alapvető jogok biztosa) részben már egyébként is ellátja a nemzeti megelőző mechanizmusok által teljesítendő feladatokat, a Korm. határozatban a Kormány amellet foglalt állást, hogy nincs szükség egy teljesen új szervezet létrehozására, hanem nemzeti megelőző mechanizmusként Magyarországon az alapvető jogok biztosát indokolt kijelölni. Mindemellett a nemzeti megelőző mechanizmusként történő eljárásból fakadó többletterhekre figyelemmel az alapvető jogok biztosa részére többletforrásokat kell biztosítani. A 11 fős létszám bővítéssel, 3 fő gépkocsivezető alkalmazásával, a vidéki helyszínekre való gyakori kiszállással, a mindezzel kapcsolatos dologi és beruházási kiadásokkal, valamint a jelentéskészítésekkel kapcsolatos fordítási díjakkal, nyomdaköltségekkel összefüggő költségvetési többletigény évi 172 millió forint.

A többletfinanszírozási lehetőség hiányára és a Korm. határozatban foglaltakra tekintettel Magyarország a Jegyzőkönyv kötelező hatályának elismerésekor a Jegyzőkönyv 24. cikke alapján nyilatkozatot fog tenni a nemzeti megelőző mechanizmus működtetésére vonatkozó kötelezettségek teljesítésének elhalasztásáról. Ennek megfelelően az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvénynek a nemzeti ellenőrző mechanizmussal összefüggő módosításai az előterjesztés szerint csak egy későbbi időpontban, 2015. január 1-jén lépnek hatályba, és értelemszerűen a többletforrásokat is csak ettől az időponttól kezdődően kellene biztosítani.

V. Egészségügyi hatások

Az előterjesztésnek a fogvatartottakkal való bánásmód vizsgálatára vonatkozó rendelkezéseiből következően a fogvatartottak általános egészségügyi állapotát kedvezően befolyásoló hatása lehet.

VI. Környezeti hatások

Az előterjesztésnek nincs környezeti hatása.

2011. évi ... törvény

a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés elleni egyezmény fakultatív jegyzőkönyvének kihirdetéséről

1. §

Az Országgyűlés e törvénnyel felhatalmazást ad a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés elleni egyezményhez fűzött, az Egyesült Nemzetek Szervezetének Közgyűlése által 2002. december 18-én elfogadott fakultatív jegyzőkönyv (a továbbiakban: jegyzőkönyv) kötelező hatályának elismerésére.

2. §

Az Országgyűlés a jegyzőkönyvet e törvénnyel kihirdeti.

3. §

A jegyzőkönyv hiteles angol nyelvű szövege és annak hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„Optional Protocol to the Convention against Torture and other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment

PREAMBLE

The States Parties to the present Protocol,

Reaffirming that torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment are prohibited and constitute serious violations of human rights,

Convinced that further measures are necessary to achieve the purposes of the Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (hereinafter referred to as the Convention) and to strengthen the protection of persons deprived of their liberty against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment,

Recalling that articles 2 and 16 of the Convention oblige each State Party to take effective measures to prevent acts of torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment in any territory under its jurisdiction,

Recognizing that States have the primary responsibility for implementing those articles, that strengthening the protection of people deprived of their liberty and the full respect for their human rights is a common responsibility shared by all and that international implementing bodies complement and strengthen national measures,

Recalling that the effective prevention of torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment requires education and a combination of various legislative, administrative, judicial and other measures,

Recalling also that the World Conference on Human Rights firmly declared that efforts to eradicate torture should first and foremost be concentrated on prevention and called for the adoption of an optional protocol to the Convention, intended to establish a preventive system of regular visits to places of detention,

Convinced that the protection of persons deprived of their liberty against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment can be strengthened by non-judicial means of a preventive nature, based on regular visits to places of detention, Have agreed as follows:

PART I

General principles

Article 1

The objective of the present Protocol is to establish a system of regular visits undertaken by independent international and national bodies to places where people are deprived of their liberty, in order to prevent torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.

Article 2

1. A Subcommittee on Prevention of Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment of the Committee against Torture (hereinafter referred to as the Subcommittee on Prevention) shall be established and shall carry out the functions laid down in the present Protocol.

2. The Subcommittee on Prevention shall carry out its work within the framework of the Charter of the United Nations and shall be guided by the purposes and principles thereof, as well as the norms of the United Nations concerning the treatment of people deprived of their liberty.

3. Equally, the Subcommittee on Prevention shall be guided by the principles of confidentiality, impartiality, non-selectivity, universality and objectivity.

4. The Subcommittee on Prevention and the States Parties shall cooperate in the implementation of the present Protocol.

Article 3

Each State Party shall set up, designate or maintain at the domestic level one or several visiting bodies for the prevention of torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment (hereinafter referred to as the national preventive mechanism).

Article 4

1. Each State Party shall allow visits, in accordance with the present Protocol, by the mechanisms referred to in articles 2 and 3 to any place under its jurisdiction and control where persons are or may be deprived of their liberty, either by virtue of an order given by a public authority or at its instigation or with its consent or acquiescence (hereinafter referred to as places of detention). These visits shall be undertaken with a view to strengthening, if necessary, the protection of these persons against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.

2. For the purposes of the present Protocol, deprivation of liberty means any form of detention or imprisonment or the placement of a person in a public or private custodial setting which that person is not permitted to leave at will by order of any judicial, administrative or other authority.

PART II

Subcommittee on Prevention

Article 5

1. The Subcommittee on Prevention shall consist of ten members. After the fiftieth ratification of or accession to the present Protocol, the number of the members of the Subcommittee on Prevention shall increase to twenty-five.

2. The members of the Subcommittee on Prevention shall be chosen from among persons of high moral character, having proven professional experience in the field of the administration of justice, in particular criminal law, prison or police administration, or in the various fields relevant to the treatment of persons deprived of their liberty.
3. In the composition of the Subcommittee on Prevention due consideration shall be given to equitable geographic distribution and to the representation of different forms of civilization and legal systems of the States Parties.
4. In this composition consideration shall also be given to balanced gender representation on the basis of the principles of equality and non-discrimination.
5. No two members of the Subcommittee on Prevention may be nationals of the same State.
6. The members of the Subcommittee on Prevention shall serve in their individual capacity, shall be independent and impartial and shall be available to serve the Subcommittee on Prevention efficiently.

Article 6

1. Each State Party may nominate, in accordance with paragraph 2 of the present article, up to two candidates possessing the qualifications and meeting the requirements set out in article 5, and in doing so shall provide detailed information on the qualifications of the nominees.
2.
 - (a) The nominees shall have the nationality of a State Party to the present Protocol;
 - (b) At least one of the two candidates shall have the nationality of the nominating State Party;
 - (c) No more than two nationals of a State Party shall be nominated;
 - (d) Before a State Party nominates a national of another State Party, it shall seek and obtain the consent of that State Party.
3. At least five months before the date of the meeting of the States Parties during which the elections will be held, the Secretary-General of the United Nations shall address a letter to the States Parties inviting them to submit their nominations within three months. The Secretary-General

shall submit a list, in alphabetical order, of all persons thus nominated, indicating the States Parties that have nominated them.

Article 7

1. The members of the Subcommittee on Prevention shall be elected in the following manner:

(a) Primary consideration shall be given to the fulfilment of the requirements and criteria of article 5 of the present Protocol;

(b) The initial election shall be held no later than six months after the entry into force of the present Protocol;

(c) The States Parties shall elect the members of the Subcommittee on Prevention by secret ballot;

(d) Elections of the members of the Subcommittee on Prevention shall be held at biennial meetings of the States Parties convened by the Secretary-General of the United Nations. At those meetings, for which two thirds of the States Parties shall constitute a quorum, the persons elected to the Subcommittee on Prevention shall be those who obtain the largest number of votes and an absolute majority of the votes of the representatives of the States Parties present and voting.

2. If during the election process two nationals of a State Party have become eligible to serve as members of the Subcommittee on Prevention, the candidate receiving the higher number of votes shall serve as the member of the Subcommittee on Prevention. Where nationals have received the same number of votes, the following procedure applies:

(a) Where only one has been nominated by the State Party of which he or she is a national, that national shall serve as the member of the Subcommittee on Prevention;

(b) Where both candidates have been nominated by the State Party of which they are nationals, a separate vote by secret ballot shall be held to determine which national shall become the member;

(c) Where neither candidate has been nominated by the State Party of which he or she is a national, a separate vote by secret ballot shall be held to determine which candidate shall be the member.

Article 8

If a member of the Subcommittee on Prevention dies or resigns, or for any cause can no longer perform his or her duties, the State Party that nominated the member shall nominate another eligible

person possessing the qualifications and meeting the requirements set out in article 5, taking into account the need for a proper balance among the various fields of competence, to serve until the next meeting of the States Parties, subject to the approval of the majority of the States Parties. The approval shall be considered given unless half or more of the States Parties respond negatively within six weeks after having been informed by the Secretary-General of the United Nations of the proposed appointment.

Article 9

The members of the Subcommittee on Prevention shall be elected for a term of four years. They shall be eligible for re-election once if renominated. The term of half the members elected at the first election shall expire at the end of two years; immediately after the first election the names of those members shall be chosen by lot by the Chairman of the meeting referred to in article 7, paragraph 1 (d).

Article 10

1. The Subcommittee on Prevention shall elect its officers for a term of two years. They may be re-elected.
2. The Subcommittee on Prevention shall establish its own rules of procedure. These rules shall provide, inter alia, that:
 - (a) Half the members plus one shall constitute a quorum;
 - (b) Decisions of the Subcommittee on Prevention shall be made by a majority vote of the members present;
 - (c) The Subcommittee on Prevention shall meet in camera.
3. The Secretary-General of the United Nations shall convene the initial meeting of the Subcommittee on Prevention. After its initial meeting, the Subcommittee on Prevention shall meet at such times as shall be provided by its rules of procedure. The Subcommittee on Prevention and the Committee against Torture shall hold their sessions simultaneously at least once a year.

PART III

Mandate of the Subcommittee on Prevention

Article 11

1. The Subcommittee on Prevention shall:

(a) Visit the places referred to in article 4 and make recommendations to States Parties concerning the protection of persons deprived of their liberty against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment;

(b) In regard to the national preventive mechanisms:

(i) Advise and assist States Parties, when necessary, in their establishment;

(ii) Maintain direct, and if necessary confidential, contact with the national preventive mechanisms and offer them training and technical assistance with a view to strengthening their capacities;

(iii) Advise and assist them in the evaluation of the needs and the means necessary to strengthen the protection of persons deprived of their liberty against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment;

(iv) Make recommendations and observations to the States Parties with a view to strengthening the capacity and the mandate of the national preventive mechanisms for the prevention of torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment;

(c) Cooperate, for the prevention of torture in general, with the relevant United Nations organs and mechanisms as well as with the international, regional and national institutions or organizations working towards the strengthening of the protection of all persons against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.

Article 12

In order to enable the Subcommittee on Prevention to comply with its mandate as laid down in article 11, the States Parties undertake:

(a) To receive the Subcommittee on Prevention in their territory and grant it access to the places of detention as defined in article 4 of the present Protocol;

- (b) To provide all relevant information the Subcommittee on Prevention may request to evaluate the needs and measures that should be adopted to strengthen the protection of persons deprived of their liberty against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment;
- (c) To encourage and facilitate contacts between the Subcommittee on Prevention and the national preventive mechanisms;
- (d) To examine the recommendations of the Subcommittee on Prevention and enter into dialogue with it on possible implementation measures.

Article 13

1. The Subcommittee on Prevention shall establish, at first by lot, a programme of regular visits to the States Parties in order to fulfil its mandate as established in article 11.
2. After consultations, the Subcommittee on Prevention shall notify the States Parties of its programme in order that they may, without delay, make the necessary practical arrangements for the visits to be conducted.
3. The visits shall be conducted by at least two members of the Subcommittee on Prevention. These members may be accompanied, if needed, by experts of demonstrated professional experience and knowledge in the fields covered by the present Protocol who shall be selected from a roster of experts prepared on the basis of proposals made by the States Parties, the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights and the United Nations Centre for International Crime Prevention. In preparing the roster, the States Parties concerned shall propose no more than five national experts. The State Party concerned may oppose the inclusion of a specific expert in the visit, whereupon the Subcommittee on Prevention shall propose another expert.
4. If the Subcommittee on Prevention considers it appropriate, it may propose a short follow-up visit after a regular visit.

Article 14

1. In order to enable the Subcommittee on Prevention to fulfil its mandate, the States Parties to the present Protocol undertake to grant it:
 - (a) Unrestricted access to all information concerning the number of persons deprived of their liberty in places of detention as defined in article 4, as well as the number of places and their location;

(b) Unrestricted access to all information referring to the treatment of those persons as well as their conditions of detention;

(c) Subject to paragraph 2 below, unrestricted access to all places of detention and their installations and facilities;

(d) The opportunity to have private interviews with the persons deprived of their liberty without witnesses, either personally or with a translator if deemed necessary, as well as with any other person who the Subcommittee on Prevention believes may supply relevant information;

(e) The liberty to choose the places it wants to visit and the persons it wants to interview.

2. Objection to a visit to a particular place of detention may be made only on urgent and compelling grounds of national defence, public safety, natural disaster or serious disorder in the place to be visited that temporarily prevent the carrying out of such a visit. The existence of a declared state of emergency as such shall not be invoked by a State Party as a reason to object to a visit.

Article 15

No authority or official shall order, apply, permit or tolerate any sanction against any person or organization for having communicated to the Subcommittee on Prevention or to its delegates any information, whether true or false, and no such person or organization shall be otherwise prejudiced in any way.

Article 16

1. The Subcommittee on Prevention shall communicate its recommendations and observations confidentially to the State Party and, if relevant, to the national preventive mechanism.

2. The Subcommittee on Prevention shall publish its report, together with any comments of the State Party concerned, whenever requested to do so by that State Party. If the State Party makes part of the report public, the Subcommittee on Prevention may publish the report in whole or in part. However, no personal data shall be published without the express consent of the person concerned.

3. The Subcommittee on Prevention shall present a public annual report on its activities to the Committee against Torture.

4. If the State Party refuses to cooperate with the Subcommittee on Prevention according to articles 12 and 14, or to take steps to improve the situation in the light of the recommendations of the Subcommittee on Prevention, the Committee against Torture may, at the request of the Subcommittee on Prevention, decide, by a majority of its members, after the State Party has had an opportunity to make its views known, to make a public statement on the matter or to publish the report of the Subcommittee on Prevention.

PART IV

National preventive mechanisms

Article 17

Each State Party shall maintain, designate or establish, at the latest one year after the entry into force of the present Protocol or of its ratification or accession, one or several independent national preventive mechanisms for the prevention of torture at the domestic level. Mechanisms established by decentralized units may be designated as national preventive mechanisms for the purposes of the present Protocol if they are in conformity with its provisions.

Article 18

1. The States Parties shall guarantee the functional independence of the national preventive mechanisms as well as the independence of their personnel.
2. The States Parties shall take the necessary measures to ensure that the experts of the national preventive mechanism have the required capabilities and professional knowledge. They shall strive for a gender balance and the adequate representation of ethnic and minority groups in the country.
3. The States Parties undertake to make available the necessary resources for the functioning of the national preventive mechanisms.
4. When establishing national preventive mechanisms, States Parties shall give due consideration to the Principles relating to the status of national institutions for the promotion and protection of human rights.

Article 19

The national preventive mechanisms shall be granted at a minimum the power:

- (a) To regularly examine the treatment of the persons deprived of their liberty in places of detention as defined in article 4, with a view to strengthening, if necessary, their protection against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment;
- (b) To make recommendations to the relevant authorities with the aim of improving the treatment and the conditions of the persons deprived of their liberty and to prevent torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment, taking into consideration the relevant norms of the United Nations;
- (c) To submit proposals and observations concerning existing or draft legislation.

Article 20

In order to enable the national preventive mechanisms to fulfil their mandate, the States Parties to the present Protocol undertake to grant them:

- (a) Access to all information concerning the number of persons deprived of their liberty in places of detention as defined in article 4, as well as the number of places and their location;
- (b) Access to all information referring to the treatment of those persons as well as their conditions of detention;
- (c) Access to all places of detention and their installations and facilities;
- (d) The opportunity to have private interviews with the persons deprived of their liberty without witnesses, either personally or with a translator if deemed necessary, as well as with any other person who the national preventive mechanism believes may supply relevant information;
- (e) The liberty to choose the places they want to visit and the persons they want to interview;
- (f) The right to have contacts with the Subcommittee on Prevention, to send it information and to meet with it.

Article 21

1. No authority or official shall order, apply, permit or tolerate any sanction against any person or organization for having communicated to the national preventive mechanism any information, whether true or false, and no such person or organization shall be otherwise prejudiced in any way.

2. Confidential information collected by the national preventive mechanism shall be privileged. No personal data shall be published without the express consent of the person concerned.

Article 22

The competent authorities of the State Party concerned shall examine the recommendations of the national preventive mechanism and enter into a dialogue with it on possible implementation measures.

Article 23

The States Parties to the present Protocol undertake to publish and disseminate the annual reports of the national preventive mechanisms.

PART V

Declaration

Article 24

1. Upon ratification, States Parties may make a declaration postponing the implementation of their obligations under either part III or part IV of the present Protocol.
2. This postponement shall be valid for a maximum of three years. After due representations made by the State Party and after consultation with the Subcommittee on Prevention, the Committee against Torture may extend that period for an additional two years.

PART VI

Financial provisions

Article 25

1. The expenditure incurred by the Subcommittee on Prevention in the implementation of the present Protocol shall be borne by the United Nations.
2. The Secretary-General of the United Nations shall provide the necessary staff and facilities for the effective performance of the functions of the Subcommittee on Prevention under the present Protocol.

Article 26

1. A Special Fund shall be set up in accordance with the relevant procedures of the General Assembly, to be administered in accordance with the financial regulations and rules of the United Nations, to help finance the implementation of the recommendations made by the Subcommittee on Prevention after a visit to a State Party, as well as education programmes of the national preventive mechanisms.
2. The Special Fund may be financed through voluntary contributions made by Governments, intergovernmental and non-governmental organizations and other private or public entities.

PART VII

Final provisions

Article 27

1. The present Protocol is open for signature by any State that has signed the Convention.
2. The present Protocol is subject to ratification by any State that has ratified or acceded to the Convention. Instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.
3. The present Protocol shall be open to accession by any State that has ratified or acceded to the Convention.
4. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Secretary-General of the United Nations.
5. The Secretary-General of the United Nations shall inform all States that have signed the present Protocol or acceded to it of the deposit of each instrument of ratification or accession.

Article 28

1. The present Protocol shall enter into force on the thirtieth day after the date of deposit with the Secretary-General of the United Nations of the twentieth instrument of ratification or accession.
2. For each State ratifying the present Protocol or acceding to it after the deposit with the Secretary-General of the United Nations of the twentieth instrument of ratification or accession, the present Protocol shall enter into force on the thirtieth day after the date of deposit of its own instrument of ratification or accession.

Article 29

The provisions of the present Protocol shall extend to all parts of federal States without any limitations or exceptions.

Article 30

No reservations shall be made to the present Protocol.

Article 31

The provisions of the present Protocol shall not affect the obligations of States Parties under any regional convention instituting a system of visits to places of detention. The Subcommittee on Prevention and the bodies established under such regional conventions are encouraged to consult and cooperate with a view to avoiding duplication and promoting effectively the objectives of the present Protocol.

Article 32

The provisions of the present Protocol shall not affect the obligations of States Parties to the four Geneva Conventions of 12 August 1949 and the Additional Protocols thereto of 8 June 1977, nor the opportunity available to any State Party to authorize the International Committee of the Red Cross to visit places of detention in situations not covered by international humanitarian law.

Article 33

1. Any State Party may denounce the present Protocol at any time by written notification addressed to the Secretary-General of the United Nations, who shall thereafter inform the other States Parties to the present Protocol and the Convention. Denunciation shall take effect one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.
2. Such a denunciation shall not have the effect of releasing the State Party from its obligations under the present Protocol in regard to any act or situation that may occur prior to the date on which the denunciation becomes effective, or to the actions that the Subcommittee on Prevention has decided or may decide to take with respect to the State Party concerned, nor shall denunciation prejudice in any way the continued consideration of any matter already under consideration by the Subcommittee on Prevention prior to the date on which the denunciation becomes effective.

3. Following the date on which the denunciation of the State Party becomes effective, the Subcommittee on Prevention shall not commence consideration of any new matter regarding that State.

Article 34

1. Any State Party to the present Protocol may propose an amendment and file it with the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General shall thereupon communicate the proposed amendment to the States Parties to the present Protocol with a request that they notify him whether they favour a conference of States Parties for the purpose of considering and voting upon the proposal. In the event that within four months from the date of such communication at least one third of the States Parties favour such a conference, the Secretary-General shall convene the conference under the auspices of the United Nations. Any amendment adopted by a majority of two thirds of the States Parties present and voting at the conference shall be submitted by the Secretary-General of the United Nations to all States Parties for acceptance.

2. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of the present article shall come into force when it has been accepted by a two-thirds majority of the States Parties to the present Protocol in accordance with their respective constitutional processes.

3. When amendments come into force, they shall be binding on those States Parties that have accepted them, other States Parties still being bound by the provisions of the present Protocol and any earlier amendment that they have accepted.

Article 35

Members of the Subcommittee on Prevention and of the national preventive mechanisms shall be accorded such privileges and immunities as are necessary for the independent exercise of their functions. Members of the Subcommittee on Prevention shall be accorded the privileges and immunities specified in section 22 of the Convention on the Privileges and Immunities of the United Nations of 13 February 1946, subject to the provisions of section 23 of that Convention.

Article 36

When visiting a State Party, the members of the Subcommittee on Prevention shall, without prejudice to the provisions and purposes of the present Protocol and such privileges and immunities as they may enjoy:

(a) Respect the laws and regulations of the visited State;

(b) Refrain from any action or activity incompatible with the impartial and international nature of their duties.

Article 37

1. The present Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

2. The Secretary-General of the United Nations shall transmit certified copies of the present Protocol to all States.”

„Fakultatív jegyzőkönyv a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés elleni egyezményhez

PREAMBULUM

A jelen jegyzőkönyvet aláíró részes államok,

Megerősítve, hogy a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés tilos, és az emberi jogok súlyos megsértésének minősül;

Meggyőződve arról, hogy további intézkedések szükségesek a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés elleni egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) céljainak eléréséhez és a szabadságuktól megfosztott személyek védelmének megerősítéséhez a kínzással és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmóddal vagy büntetéssel szemben;

Felidézve, hogy az Egyezmény 2. és 16. cikke arra kötelez minden részes államot, hogy a joghatósága alatt álló bármely területen tegyen hathatós intézkedéseket a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés ellen;

Elismerve, hogy az említett cikkek megvalósításáért az államok viselik az elsődleges felelősséget; hogy a szabadságuktól megfosztott személyek védelmének a megerősítése és emberi jogaik teljes

tiszteletben tartása mindenkinek a közös felelőssége; valamint azt, hogy a nemzetközi végrehajtó szervek kiegészítik és megerősítik a nemzeti intézkedéseket;

Felidézve, hogy a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés hatékony megelőzéséhez oktatásra, valamint egyidejűleg különböző törvényhozói, közigazgatási, bírósági és egyéb intézkedésekre van szükség;

Felidézve továbbá, hogy a Nemzetközi Emberi Jogi Konferencia határozottan kinyilvánította, hogy a kínzás felszámolására irányuló törekvéseknek elsősorban és főként a megelőzést kell megcélolniuk, és az Egyezmény fakultatív jegyzőkönyvének elfogadását sürgette, amelynek a rendeltetése létrehozni a fogvatartási helyek rendszeres látogatásának megelőző rendszerét;

Meggyőződve arról, hogy a szabadságuktól megfosztott személyeknek a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés elleni védelmét megelőző jellegű, nem bírósági eszközökkel lehet megerősíteni, amelyek a fogvatartási helyek rendszeres látogatásán alapulnak;

Az alábbiakban állapotok meg:

I. RÉSZ

Általános elvek

1. cikk

A jegyzőkönyv célja egy olyan rendszer létrehozása, amelyben független nemzetközi és nemzeti testületek – a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés megelőzése céljából – olyan helyszínekre látogatnak el rendszeresen, ahol embereket fosztanak meg a szabadságuktól.

2. cikk

1. A Kínzás Elleni Bizottságon belül létrejön a Kínzás és Más Kegyetlen, Embertelen vagy Megalázó Bánásmód vagy Büntetés Megelőzési Albizottsága (a továbbiakban: Megelőzési Albizottság), amely a jelen jegyzőkönyvben meghatározott feladatokat hajtja végre.

2. A Megelőzési Albizottság az Egyesült Nemzetek Szervezete Alapokmányának keretei között végzi tevékenységét, illetve annak céljai és alapelvei, valamint az Egyesült Nemzetek

Szervezetének azon normái szerint működik, amelyek a szabadságuktól megfosztott személyekkel való bánásmódra vonatkoznak.

3. A Megelőzési Albizottság ezenkívül a bizalmasság, a pártatlanság, a szelektivitásmentesség, az univerzalitás és az objektivitás alapelve szerint működik.

4. A Megelőzési Albizottság és a részes államok együttműködnek a jelen jegyzőkönyvben foglaltak végrehajtása céljából.

3. cikk

Minden részes állam belföldi szinten létrehoz, kijelöl vagy fenntart egy vagy több látogató testületet (a továbbiakban: nemzeti megelőző mechanizmus) a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés megakadályozása érdekében.

4. cikk

1. Minden részes állam köteles a jelen jegyzőkönyvnek megfelelően lehetővé tenni a látogatásokat a 2. és 3. cikkben hivatkozott mechanizmus keretében, a joghatósága és ellenőrzése alatt álló bármely helyen, ahol az embereket valamely állami hatóság utasítására, kezdeményezésére, hozzájárulásával vagy elfogadásával megfosztják vagy megfoszthatják személyes szabadságuktól (a továbbiakban: fogvatartási helyek). A látogatások célja az, hogy szükség esetén megerősítsék az említett személyek védelmét a kínzással és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmóddal vagy büntetésekkel szemben.

2. A jelen jegyzőkönyv alkalmazásában a szabadságelvonás mindennemű fogva tartást vagy bebörtönzést jelent, valamint egy személy elhelyezését olyan állami vagy magántulajdonú, őrizetbe vételi környezetben, amelyet az illető valamilyen bírói, közigazgatási vagy más hatóság utasítására önként nem hagyhat el.

II. RÉSZ

A Megelőzési Albizottság

5. cikk

1. A Megelőzési Albizottság tíz tagból áll. Miután az ötvenedik részes állam is ratifikálta a jelen jegyzőkönyvet, vagy csatlakozott ahhoz, a Megelőzési Albizottság tagjainak száma huszonötre nő.

2. A Megelőzési Albizottság tagjait olyan személyek közül kell kiválasztani, akik erkölcsileg feddhetetlenek, bizonyítottan sikeres szakmai tapasztalatokat szereztek az igazságszolgáltatás, különösen a büntetőjog, a büntetés-végrehajtás vagy a rendőrségi igazgatás terén, illetve azokon a területeken, amelyek a szabadságuktól megfosztott személyekkel való bánásmódhoz kapcsolódnak.
3. A Megelőzési Albizottság összeállítása során megfelelően figyelembe kell venni a kiegyenlített földrajzi megoszlást, valamint a részes államok különböző civilizációinak és jogrendszerének képviselőit.
4. Az összeállítás során figyelembe kell venni továbbá a két nem kiegyensúlyozott képviselőit az egyenlőség és a diszkriminációmentesség alapelve szerint.
5. A Megelőzési Albizottságnak nem lehet két olyan tagja, akik ugyanazon államnak a polgárai.
6. A Megelőzési Albizottság tagjai saját minőségükben járnak el, függetlenek és pártatlanok, és kötelesek a Megelőzési Albizottság rendelkezésére állni a hatékony munkavégzés érdekében.

6. cikk

1. Mindegyik részes állam jogosult arra, hogy a jelen cikk 2. bekezdése alapján legfeljebb két olyan tagot jelöljön, akik rendelkeznek az 5. cikkben foglalt képesítéssel, és megfelelnek az abban foglalt követelményeknek, valamint a jelölés során kötelesek részletes tájékoztatást adni a jelöltek alkalmasságáról.
2.
 - (a) kizárólag valamely részes állam polgára jelölhető;
 - (b) a két jelölt közül legalább az egyiknek a jelölő részes állam polgárának kell lennie;
 - (c) egy részes államnak legfeljebb két polgára jelölhető;
 - (d) ha valamely részes állam egy másik részes állam polgárát kívánja jelölni, a jelölés előtt meg kell szereznie az adott részes állam hozzájárulását.
3. Legalább öt hónappal a részes államok azon ülése előtt, ahol sor kerül a választásra, az Egyesült Nemzetek Szervezetének főtitkára levelet küld a részes államoknak, amelyben felkéri őket, hogy

jelöléseiket három hónapon belül nyújtsák be. A főtitkár előterjeszti az összes jelölt betűrendes névsorát, az őket jelölő részes államok feltüntetésével.

7. cikk

1. A Megelőzési Albizottság tagjait az alábbiak szerint kell megválasztani:

- (a) elsődleges szempont a jelen jegyzőkönyv 5. cikkében felsorolt követelményeknek és szempontoknak való megfelelés;
- (b) az első választást legkésőbb hat hónappal a jelen jegyzőkönyv hatálybalépése után kell megtartani;
- (c) a részes államok titkos szavazással választják meg a Megelőzési Albizottság tagjait;
- (d) a Megelőzési Albizottság tagjait a részes államok két évente megtartandó ülésén kell megválasztani, amelyet az Egyesült Nemzetek Szervezetének főtitkára hív össze; ezeken az üléseken, amelyek a részes államok kétharmadának a képvisellete esetén határozatképesek, azokat a személyeket kell a Megelőzési Albizottságba beválasztottnak tekinteni, akik a legtöbb szavazatot kapták, feltéve, hogy a részes államok képviselőinek az abszolút többsége jelen volt és szavazott.

2. Ha a választás során valamely részes államnak két polgára is jogosulttá vált arra, hogy a Megelőzési Albizottság tagja legyen, a több szavazatot szerzett jelöltet kell a Megelőzési Albizottság tagjának tekinteni. Ha azonos állampolgárságú személyek azonos számú szavazatot kaptak, az alábbiak szerint kell eljárni:

- (a) ha csak az egyiket jelölte az a részes állam, amelynek az adott személy a polgára, ez az illető lesz a Megelőzési Albizottság tagja;
- (b) ha mindkét jelöltet az a részes állam jelölte, amelynek mindketten az állampolgárai, külön titkos szavazási fordulót kell tartani annak megállapítására, hogy melyik legyen tag;
- (c) ha egyik jelöltet sem az a részes állam jelölte, amelynek az állampolgárai, külön titkos szavazási fordulót kell tartani annak megállapítására, hogy melyik legyen tag.

8. cikk

Ha a Megelőzési Albizottság valamely tagja meghal, lemond, vagy bármilyen okból már nem tud eleget tenni a kötelezettségeinek, az öt jelölő részes állam a részes államok többségi jóváhagyásával

egy másik alkalmas, szakképzett és az 5. cikkben foglalt követelményeknek megfelelő személyt jelöl a helyére, figyelembe véve a különböző szakterületek megfelelő egyensúlyának követelményét. Az illető a részes államok következő üléséig marad hivatalban. A jóváhagyást megadottnak kell tekinteni, kivéve, ha a részes államoknak legalább a fele elutasító választ ad hat héten belül azután, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezetének főtitkárától tájékoztatást kaptak a kinevezési javaslatról.

9. cikk

A Megelőzési Albizottság tagjait négy évre választják. Ismételt jelölés esetén egy alkalommal választhatók újra. Az első választáson megválasztott tagok felének két év elteltével jár le a megbízatásuk; ezeknek a személyeknek a nevét közvetlenül az első választás után a 7. cikk 1. bekezdésének (d) pontjában hivatkozott ülés levezető elnöke választja ki sorsolással.

10. cikk

1. A Megelőzési Albizottság két évre választ tisztségviselőket, akik újraválaszthatók.
2. A Megelőzési Albizottság maga alkotja meg az eljárásrendjét. Ez az eljárásrend többek között az alábbiakról rendelkezik:
 - (a) a határozatképességhez a tagok fele plusz egy tag szükséges;
 - (b) a Megelőzési Albizottság a jelen lévő tagok egyszerű szavazattöbbségével hozza meg döntéseit;
 - (c) a Megelőzési Albizottság zárt üléseket tart.
3. A Megelőzési Albizottság alakuló ülését az Egyesült Nemzetek Szervezetének főtitkára hívja össze. Az alakuló ülést követően a Megelőzési Albizottság a saját eljárásrendjében előírt időpontokban ül össze. A Megelőzési Albizottság és a Kínzás Elleni Bizottság egyidejűleg, évente legalább egyszer ülésezik.

III. RÉSZ

A Megelőzési Albizottság megbízatása

11. cikk

1. A Megelőzési Albizottság

(a) ellátogat a 4. cikkben hivatkozott helyekre, és ajánlásokat fogalmaz meg a részes államok számára a szabadságuktól megfosztott személyeknek a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés elleni védelméről;

(b) a nemzeti megelőző mechanizmusokat illetően

(i) szükség szerint tanácsot ad és segítséget nyújt a részes államoknak azok létrehozásában;

(ii) közvetlen és szükség szerint bizalmas kapcsolatot tart fenn a nemzeti megelőző mechanizmusokkal, és azoknak képzést és technikai segítséget kínál, hogy kapacitásukat meg tudják erősíteni;

(iii) tanácsot ad és segítséget nyújt nekik azoknak az igényeknek és eszközöknek az értékeléséhez, amelyek a szabadságuktól megfosztott személyeknek a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés elleni védelméhez szükségesek;

(iv) ajánlásokat fogalmaz meg és beszámol megfigyeléseiről a részes államok számára, hogy megerősítse a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés elleni nemzeti megelőző mechanizmusok kapacitását és megbízatását;

(c) a kínzás általános megakadályozása érdekében együttműködik az Egyesült Nemzetek Szervezetének illetékes szerveivel és mechanizmusával, valamint azokkal a nemzetközi, regionális és nemzeti intézményekkel vagy szervezetekkel, amelyek célja megerősíteni mindenkinek a védelmét a kínzással és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmóddal vagy büntetéssel szemben.

12. cikk

Annak érdekében, hogy a Megelőzési Albizottság eleget tehessen a 11. cikkben foglalt megbízatásának, a részes államok vállalják, hogy:

(a) saját területükön fogadják a Megelőzési Albizottságot, és lehetővé teszik, hogy annak tagjai bejussanak a jelen jegyzőkönyv 4. cikkében meghatározott fogvatartási helyekre;

(b) biztosítják a Megelőzési Albizottság által kért valamennyi érdemi tájékoztatást az igények és azon intézkedések értékeléséhez, amelyek a szabadságuktól megfosztott személyek védelmének

megerősítéséhez szükségesek a kínzással és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmóddal vagy büntetéssel szemben;

(c) ösztönzik és megkönnyítik a kapcsolattartást a Megelőzési Albizottság és a nemzeti megelőző mechanizmusok között;

(d) megvizsgálják a Megelőzési Albizottság ajánlásait, és párbeszédet folytatnak a lehetséges megvalósítási intézkedésekről.

13. cikk

1. A Megelőzési Albizottság – első alkalommal sorsolással – összeállítja a részes államokba teendő rendszeres látogatások programját, hogy eleget tegyen a 11. cikkben foglalt megbízatásának.

2. A Megelőzési Albizottság egyeztetéseket folytat, majd tájékoztatja a részes államokat a programjáról, hogy azok haladéktalanul megtehessék a szükséges gyakorlati intézkedéseket a későbbi látogatások fogadására.

3. A látogatásokon a Megelőzési Albizottság legalább két tagja vesz részt. Ezeket a tagokat szükség szerint olyan szakértők is elkísérhetik, akik a jelen jegyzőkönyvben szereplő területeken bizonyítottan szakmai tapasztalatokkal és ismeretekkel rendelkeznek, és akiket arról a szakértői névjegyzékből kell kiválasztani, amelyet a részes államok, az Egyesült Nemzetek Szervezete Emberi Jogi Főbiztosa Hivatalának és az Egyesült Nemzetek Szervezete Nemzetközi Büntelmegelőzési Központjának javaslatai alapján állítanak össze. A névjegyzék összeállítása során az érintett részes államok legfeljebb öt nemzeti szakértőre tehetnek javaslatot. Az érintett részes állam kifogást emelhet az ellen, hogy egy adott szakértő részt vegyen a látogatáson. Ebben az esetben a Megelőzési Albizottság más szakértőt javasol.

4. Ha a Megelőzési Albizottság célszerűnek tartja, a terv szerinti látogatás után rövid utólagos látogatást is javasolhat.

14. cikk

1. Annak érdekében, hogy a Megelőzési Albizottság eleget tehessen a megbízatásának, a részes államok az alábbiakat vállalják:

- (a) korlátlan hozzáférést biztosítanak minden információhoz a szabadságuktól megfosztott, a 4. cikk szerinti fogvatartási helyeken őrzött személyek számáról, valamint a fogvatartási helyek számáról és földrajzi helyéről;
- (b) korlátlan hozzáférést biztosítanak minden információhoz az említett személyekkel való bánásmódról, valamint fogva tartásuk körülményeiről;
- (c) az alábbi 2. bekezdésnek megfelelően korlátlan hozzáférést biztosítanak minden fogvatartási helyhez, azok létesítményeihez és helyiségeihez;
- (d) lehetővé teszik a tanúk nélküli, személyes vagy – szükség szerint – tolmácsolással biztosított magánmeghallgatást a szabadságuktól megfosztott személyeknek és minden más olyan személynek, aki a Megelőzési Albizottság véleménye szerint érdemi információval szolgálhat;
- (e) lehetővé teszik, hogy az Albizottság szabadon kiválassza a felkeresni kívánt helyeket és a meghallgatni kívánt személyeket.

2. Valamely meghatározott fogvatartási hely meglátogatása ellen kizárólag akkor lehet kifogást emelni, ha azt olyan sürgős és elháríthatatlan nemzetvédelmi, közbiztonsági, elemi csapással vagy a helyszínen folyó súlyos zavargásokkal kapcsolatos okok indokolják, amelyek ideiglenesen megakadályozzák a látogatást. Valamely részes államban fennálló, kihirdetett szükségállapot nem indokolja a látogatás elleni kifogást.

15. cikk

Semmilyen hatóság és tisztviselő nem rendelhet el, nem alkalmazhat, nem engedélyezhet, és nem tűrhet el semmilyen személy vagy szervezet elleni szankciót, ha az illető a Megelőzési Albizottsággal vagy annak küldötteivel akár valós, akár hamis információkat közölt, és az adott személyt vagy szervezetet semmiféle más jellegű hátrány sem érheti.

16. cikk

1. A Megelőzési Albizottság bizalmasan közli ajánlásait és megfigyeléseit a részes állammal és – adott esetben – a nemzeti megelőző mechanizmussal.
2. A Megelőzési Albizottság akkor hozza nyilvánosságra jelentését az érintett részes állam megjegyzéseivel együtt, ha azt az érintett részes állam kéri. Ha a részes állam a jelentés egy részét nyilvánosságra hozza, a Megelőzési Albizottság részben vagy teljes egészében közzéteheti a

jelentést. Az érintett személy kifejezett hozzájárulása nélkül azonban semmiféle személyes adat nem hozható nyilvánosságra.

3. A Megelőzési Albizottság nyilvános éves jelentést tesz közzé tevékenységéről a Kínzás Elleni Bizottság számára.

4. Ha a részes állam megtagadja a 12. és 14. cikk szerinti együttműködést a Megelőzési Albizottsággal, vagy a helyzet javítására szolgáló intézkedéseket a Megelőzési Albizottság ajánlásainak fényében, a Kínzás Elleni Bizottság jogosult a Megelőzési Albizottság tagjainak többségi szavazatával úgy határozni, miután a részes állam lehetőséget kapott állásfoglalásának közzétételére, hogy nyilvános közleményt ad ki az ügyről, vagy nyilvánosságra hozza a Megelőzési Albizottság jelentését.

IV. RÉSZ

Nemzeti megelőző mechanizmusok

17. cikk

Legkésőbb egy évvel a jelen jegyzőkönyv hatálybalépését, ratifikálását vagy a hozzá történő csatlakozást követően minden részes állam köteles fenntartani, kijelölni vagy létrehozni egy vagy több független nemzeti megelőző mechanizmust a kínzások belföldi megelőzésére. A decentralizált egységek által létrehozott mechanizmusokat akkor lehet nemzeti megelőző mechanizmusnak nevezni a jelen jegyzőkönyv alkalmazásában, ha megfelelnek a jelen jegyzőkönyv rendelkezéseinek.

18. cikk

1. A részes államok szavatolják mind a nemzeti megelőző mechanizmusok működésének, mind az azokban dolgozó személyeknek a függetlenségét.

2. A részes államok a szükséges intézkedésekkel biztosítják, hogy a nemzeti megelőző mechanizmus szakértői rendelkezzenek a szükséges képességekkel és szaktudással. Törekednek a nemek egyensúlyára és az adott ország etnikai és kisebbségi csoportjainak megfelelő képviselésére.

3. A részes államok vállalják, hogy biztosítják a nemzeti megelőző mechanizmusok működéséhez szükséges erőforrásokat.

4. A nemzeti megelőző mechanizmusok létrehozásakor a részes államok kellő figyelmet szentelnek az emberi jogok előmozdítása és védelme érdekében létrehozott nemzeti intézmények jogállásával kapcsolatos alapelveknek.

19. cikk

A nemzeti megelőző mechanizmusokat legalább az alábbiakra kell felhatalmazni:

- (a) a szabadságuktól megfosztott személyekkel való bánásmód rendszeres vizsgálata a 4. cikk szerinti fogvatartási helyeken, hogy szükség szerint megerősítsék a védelmüket a kínzással és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmóddal vagy büntetéssel szemben;
- (b) ajánlások megfogalmazása az illetékes hatóságok számára, hogy javítsák a szabadságuktól megfosztott személyek körülményeit és a velük való bánásmódot, és hogy megakadályozzák a kínzást és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódot vagy büntetést, figyelembe véve az Egyesült Nemzetek Szervezetének vonatkozó normáit;
- (c) javaslatok és észrevételek benyújtása a hatályos vagy tervezett jogszabályokkal kapcsolatosan.

20. cikk

Annak érdekében, hogy a nemzeti megelőző mechanizmusok eleget telessenek megbízatásuknak, a részes államok az alábbiakat vállalják:

- (a) hozzáférést biztosítanak valamennyi információhoz a szabadságuktól megfosztott személyek számáról a 4. cikk szerinti fogvatartási helyeken, valamint a fogvatartási helyek számáról és földrajzi helyéről;
- (b) hozzáférést biztosítanak valamennyi információhoz az említett személyekkel való bánásmódról, valamint fogva tartásuk körülményeiről;
- (c) hozzáférést biztosítanak valamennyi fogvatartási helyhez, azok létesítményeihez és helyiségeihez;
- (d) lehetővé teszik a tanúk nélküli, személyes vagy – szükség szerint – tolmácsolással biztosított magánmeghallgatást a szabadságuktól megfosztott személyeknek és minden más olyan személynek, aki a nemzeti megelőző mechanizmus véleménye szerint érdemi információval szolgálhat;

(e) lehetővé teszik, hogy a mechanizmus szabadon kiválassza a felkeresni kívánt helyeket és a meghallgatni kívánt személyeket;

(f) biztosítják a jogot a Megelőzési Albizottsággal való kapcsolattartáshoz, annak tájékoztatásához és az azzal való találkozáshoz.

21. cikk

1. Semmilyen hatóság és tisztviselő nem rendelhet el, nem alkalmazhat, nem engedélyezhet, és nem tűrhet el semmilyen személy vagy szervezet elleni szankciót, ha az illető a nemzeti megelőző mechanizmussal akár valós, akár hamis információkat közölt, és az adott személyt vagy szervezetet semmiféle más jellegű hátrány sem érheti.

2. A nemzeti megelőző mechanizmus által gyűjtött bizalmas információkat titkosan kell kezelni. Az érintett személy kifejezett hozzájárulása nélkül semmiféle személyes adat nem hozható nyilvánosságra.

22. cikk

A részes állam illetékes hatóságai megvizsgálják a nemzeti megelőző mechanizmus ajánlásait, és párbeszédet folytatnak a lehetséges megvalósítási intézkedésekről.

23. cikk

A részes államok vállalják, hogy a nemzeti megelőző mechanizmusok éves jelentéseit közzéteszik és terjesztik.

V. RÉSZ

Nyilatkozat

24. cikk

1. Ratifikáláskor a részes államok olyan nyilatkozatot tehetnek, amellyel elhalasztják a jelen jegyzőkönyv III. vagy IV. részéből származó kötelezettségeik teljesítését.

2. Ez a halasztás legfeljebb három évig érvényes. A részes állam megfelelő, a hosszabbítási igényt kellően alátámasztó nyilatkozatainak megtétele, illetve a Megelőzési Albizottsággal folytatott egyeztetés után a Kínzás Elleni Bizottság további két évvel meghosszabbíthatja az említett időszakot.

VI. RÉSZ

Pénzügyi rendelkezések

25. cikk

1. A Megelőzési Albizottságnak a jelen jegyzőkönyv végrehajtásával kapcsolatban felmerülő költségeit az Egyesült Nemzetek Szervezete viseli.
2. Az Egyesült Nemzetek Szervezetének főtitkára biztosítja annak személyi és tárgyi feltételeit, hogy a Megelőzési Albizottság hatékonyan végre tudja hajtani a jelen jegyzőkönyvből származó feladatait.

26. cikk

1. A Közgyűlés vonatkozó eljárási szabályai szerint egy külön alapot kell létrehozni, amelyet az Egyesült Nemzetek Szervezetének pénzügyi szabályai és rendelkezései alapján kell kezelni, annak érdekében, hogy egy-egy részes állam meglátogatása után elősegítse a Megelőzési Albizottság által megfogalmazott ajánlások végrehajtásának és a nemzeti megelőző mechanizmusok oktatási programjainak finanszírozását.
2. A külön alap finanszírozása a kormányok, kormányközi és civil szervezetek, valamint más állami vagy magánszervezetek önkéntes adományaival történik.

VII. RÉSZ

Záró rendelkezések

27. cikk

1. A jelen jegyzőkönyvet bármely állam aláírhatja, amely aláírta az Egyezményt.
2. A jegyzőkönyvet bármely állam ratifikálhatja, amely ratifikálta az Egyezményt vagy csatlakozott ahhoz. A ratifikációs okmányokat az Egyesült Nemzetek Szervezetének főtitkáránál kell letétbe helyezni.
3. A jegyzőkönyvhöz bármely állam csatlakozhat, amely ratifikálta az Egyezményt, vagy csatlakozott ahhoz.

4. A csatlakozás a csatlakozási okmányoknak az Egyesült Nemzetek Szervezetének főtitkáránál való letétbe helyezésével történik.

5. Az Egyesült Nemzetek Szervezetének főtitkára minden olyan államot tájékoztat az egyes ratifikációs vagy csatlakozási okmányok letétbe helyezéséről, amely aláírta a jelen jegyzőkönyvet, vagy csatlakozott ahhoz.

28. cikk

1. A jelen jegyzőkönyv harminc nappal azután lép hatályba, hogy a huszadik ratifikációs vagy csatlakozási okmányt letétbe helyezték az Egyesült Nemzetek Szervezetének főtitkáránál.

2. A jelen jegyzőkönyv a saját ratifikációs vagy csatlakozási okmányának letétbe helyezését követő harmincadik napon lép hatályba minden olyan állam esetében, amely azt követően ratifikálja a jelen jegyzőkönyvet, vagy azt követően csatlakozik ahhoz, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezetének főtitkáránál letétbe helyezték a huszadik ratifikációs vagy csatlakozási okmányt.

29. cikk

A jelen jegyzőkönyvben foglalt rendelkezések korlátozás vagy kivétel nélkül kiterjednek a szövetségi államok minden részére.

30. cikk

A jelen jegyzőkönyvhöz nem lehet fenntartásokat kapcsolni.

31. cikk

A jelen jegyzőkönyvben foglalt rendelkezések nem érintik a részes államok olyan regionális egyezményekből származó kötelezettségeit, amelyek látogatási rendszert írnak elő a fogvatartási helyeken. A Közgyűlés arra ösztönzi a Megelőzési Albizottságot és az említett regionális egyezmények alapján létrehozott testületeket, hogy a párhuzamosságok elkerülése, valamint a jelen jegyzőkönyv céljainak hatékony megvalósítása érdekében tanácskozzanak és működjenek együtt.

32. cikk

A jelen jegyzőkönyvben foglalt rendelkezések nem érintik a részes államoknak az 1949. augusztus 12-i négy genfi egyezményből és az azokhoz kapcsolódó 1977. június 8-i kiegészítő jegyzőkönyvekből származó kötelezettségeit, sem azt a lehetőséget, hogy bármely részes állam

engedélyezze a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottságának a fogvatartási helyek meglátogatását a nemzetközi humanitárius jog hatályán kívüli helyzetekben.

33. cikk

1. Bármely részes állam bármikor kiléphet a jelen jegyzőkönyvből az Egyesült Nemzetek Szervezetének főtitkárának címzett írásbeli értesítéssel, aki ezt követően tájékoztatja a jelen jegyzőkönyvben és az Egyezményben részes államokat. A kilépés egy évvel azután lép hatályba, hogy a főtitkár átvette az arról szóló értesítést.

2. A kilépés nem mentesíti a részes államot a jelen jegyzőkönyvből származó azon kötelezettségei alól, amelyek a kilépés hatálybalépését megelőző cselekményekre vagy helyzetekre vonatkoznak, illetve azon intézkedések alól, amelyek megtételét a Megelőzési Albizottság határozza el, vagy határozhatja el az érintett részes állammal szemben. Ezenkívül a kilépés semmilyen módon nem érinti azon ügyek további vizsgálatát, amelyekkel a Megelőzési Albizottság már a kilépés hatálybalépése előtt kezdett foglalkozni.

3. A részes állam kilépésének hatálybalépése után a Megelőzési Albizottság már nem kezdeni meg az adott állam újabb ügyeinek vizsgálatát.

34. cikk

1. Bármely részes állam javasolhatja a jelen jegyzőkönyv módosítását, amelyet az Egyesült Nemzetek Szervezetének főtitkárához kell benyújtania. A főtitkár ezt követően közli a részes államokkal a jelen jegyzőkönyvre vonatkozó módosító javaslatot, és felkéri őket annak közlésére, hogy kívánják-e konferencia keretében megvitatni és megszavazni a javaslatot. Ha a tájékoztatástól számított négy hónapon belül a részes államoknak legalább az egyharmada támogatja a konferencia összehívását, a főtitkár összehívja a konferenciát az Egyesült Nemzetek Szervezetének égisze alatt. Azon módosító javaslatokat, amelyeket a konferencián részt vevő és szavazó részes államok kétharmados többséggel elfogadtak, az Egyesült Nemzetek Szervezetének főtitkára jóváhagyás céljából beterjeszti a részes államoknak.

2. A jelen cikk 1. bekezdése szerint jóváhagyott módosító javaslat akkor lép hatályba, amikor azt a jelen jegyzőkönyv részes államai – saját alkotmányos folyamataik szerint – kétharmados többséggel elfogadták.

3. A módosítások a hatálybalépésüket követően kötelező érvényűek az azokat elfogadó részes államokra nézve, a többi részes államra nézve pedig továbbra is érvényesek a jelen jegyzőkönyv rendelkezései és az általuk elfogadott korábbi módosítások.

35. cikk

A Megelőzési Albizottság és a nemzeti megelőző mechanizmusok tagjait megilletik mindazok a kiváltságok és mentességek, amelyek feladataik független ellátásához szükségesek. A Megelőzési Albizottság tagjait megilletik mindazok a kiváltságok és mentességek, amelyeket az Egyesült Nemzetek Szervezetének kiváltságairól és mentességeiről szóló 1946. február 13-i egyezmény 22. szakasza határoz meg, az említett egyezmény 23. szakaszában foglalt feltételek mellett.

36. cikk

Egy-egy részes államban tett látogatás során a Megelőzési Albizottság tagjai a jelen jegyzőkönyvben foglalt rendelkezések és célok, valamint az általuk élvezett kiváltságok és mentességek sérelme nélkül kötelesek:

(a) tiszteletben tartani a meglátogatott állam törvényeit és jogszabályait;

(b) tartózkodni minden olyan cselekménytől vagy tevékenységtől, amely összeférhetetlen feladataik pártatlan és nemzetközi jellegével.

37. cikk

1. A jelen jegyzőkönyvet, amelynek arab, kínai, angol, francia, orosz és spanyol nyelvű változatai egyformán hitelesek, az Egyesült Nemzetek Szervezetének főtitkáránál kell letétbe helyezni.

2. Az Egyesült Nemzetek Szervezetének főtitkára minden állam számára hiteles másolatot küld a jelen jegyzőkönyvről.”

4. §

A jegyzőkönyv 24. cikke alapján a Magyar Köztársaság a jegyzőkönyv kötelező hatályának elismerésekor a jegyzőkönyvhöz az alábbi nyilatkozatot teszi:

„A Magyar Köztársaság a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés elleni egyezmény fakultatív jegyzőkönyvének 24. cikke alapján a jegyzőkönyv IV. részéből származó kötelezettségeinek teljesítését – az alapvető jogok biztosának a nemzeti

megelőző mechanizmus ellátásából adódó többletfeladatai teljesítéséhez szükséges finanszírozási források megteremtése érdekében – 2015. január 1-jéig elhalasztja.”

5. §

(1) E törvény – a (2)-(4) bekezdésben meghatározott kivételekkel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) E törvény 2-4. §-a a jegyzőkönyv 28. cikk 2. bekezdésében meghatározott időpontban lép hatályba.

(3) E törvény 8-10. §-a 2015. január 1-jén lép hatályba.

(4) E törvény 11. § 2012. január 2-án lép hatályba.

(5) A jegyzőkönyv, illetve e törvény 2-4. §-a hatálybalépésének naptári napját a külpolitikáért felelős miniszter annak ismertté válását követően a Magyar Közlönyben haladéktalanul közzétett egyedi határozatával állapítja meg.

(6) Az e törvény végrehajtásához szükséges intézkedésekről a büntetés-végrehajtásért felelős miniszter, a honvédelemért felelős miniszter, az idegenrendészetért és menekültügyért felelős miniszter, az igazságügyért felelős miniszter, az oktatásért felelős miniszter és a rendészetért felelős miniszter gondoskodik.

6. §

(1) Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 1. § (1) bekezdése a következő szöveggel lép hatályba:

„(1) Az alapvető jogok biztosa – az Alaptörvényben meghatározott feladat- és hatásköre mellett – az e törvényben meghatározott feladat- és hatásköröket gyakorol.”

(2) Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 1. §-a a következő (3) bekezdéssel kiegészülve lép hatályba:

„(3) Az alapvető jogok biztosa tevékenysége során – különösen hivatalból indított eljárások lefolytatásával – megkülönböztetett figyelmet fordít a 2007. évi XCII. törvénnyel kihirdetett, a

fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló egyezmény végrehajtásának segítésére, védelmére és ellenőrzésére.”

7. §

Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény

a) 22. § (1) bekezdés b) pontja a „dokumentumokba és az informatikai eszközökkel kezelt adatnyilvántartó rendszerek adatállományába” szövegrész helyett a „vizsgált ügyel összefüggésbe hozható összes iratba”;

b) 40. § (2) bekezdés a) pontja a „külön fejezetben bemutatva az 1. § (2) bekezdésében” szövegrész helyett a „külön fejezetekben bemutatva az 1. § (2) és (3) bekezdésében”

szöveggel lép hatályba.

8. §

Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 2. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) Az alapvető jogok biztosa ellátja a 2011. évi törvénnyel kihirdetett, a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés elleni egyezmény fakultatív jegyzőkönyve 3. cikke szerinti nemzeti megelőző mechanizmus feladatait.”

9. §

Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény a következő III/A. Fejezettel egészül ki:

„III/A. Fejezet

Az alapvető jogok biztosának eljárása és intézkedései a nemzeti megelőző mechanizmus keretében

39/A. §

Ha az alapvető jogok biztosa a 2011. évi törvénnyel kihirdetett, a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés elleni egyezmény fakultatív jegyzőkönyve (a továbbiakban: Jegyzőkönyv) 3. cikke szerinti nemzeti megelőző mechanizmus (a továbbiakban:

nemzeti megelőző mechanizmus) feladatainak teljesítése körében jár el, eljárására a III. fejezet rendelkezéseit az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

39/B. §

(1) A nemzeti megelőző mechanizmus feladatainak teljesítése érdekében az alapvető jogok biztosa a Jegyzőkönyv 4. cikke szerinti fogvatartási helyen (a továbbiakban: fogvatartási hely) szabadságuktól megfosztott személyekkel való bánásmódot – a 18. § (1)-(7) bekezdésére tekintet nélkül – beadvány és felmerült visszásság hiányában is rendszeresen vizsgálja.

(2) Az alapvető jogok biztosa a 21. § (1) bekezdésében foglaltak mellett a vizsgálata során adatokat, felvilágosítást és iratmásolatokat kérhet a vizsgált hatóságtól a fogvatartási helyek számáról és földrajzi helyéről, valamint a fogvatartási helyeken lévő, szabadságuktól megfosztott személyek számáról, a velük való bánásmódról és fogva tartásuk körülményeiről.

(3) A helyszíni ellenőrzés során az alapvető jogok biztosa

a) a fogvatartási helyekre és a vizsgált hatóság egyéb helyiségeibe korlátozás nélkül beléphet,

b) a fogvatartási helyek számára és földrajzi helyére, valamint a fogvatartási helyeken lévő, szabadságuktól megfosztott személyek számára, a velük való bánásmódra és fogva tartásuk körülményeire vonatkozó összes iratba korlátozás nélkül betekinthez, azokról kivonatot és másolatot készíthet,

c) a vizsgált hatóság bármely munkatársát meghallgathatja, és

d) a szabadságától megfosztott bármely személyt meghallgathat.

(4) A (3) bekezdés c) és d) pontja szerinti meghallgatáson az alapvető jogok biztosán és a meghallgatott személyen kívül más csak akkor vehet részt, ha a részvételéhez az alapvető jogok biztosa hozzájárult.

39/C. §

A nemzeti megelőző mechanizmus feladatainak teljesítéséről az alapvető jogok biztosa évente átfogó jelentést készít, amelyet a Hivatal honlapján közzé kell tenni.

39/D. §

(1) A nemzeti megelőző mechanizmus feladatainak teljesítése körében az alapvető jogok biztosa személyesen és a nemzeti megelőző mechanizmus feladatainak teljesítésére általa felhatalmazott munkatársai útján is eljárhat. A 21., 22. és a 26. §, valamint a 27. § (1) bekezdése és a 39/B. § szerinti jogosultságok az alapvető jogok biztosának a felhatalmazása alapján eljáró munkatársait is megilletik, illetve a 25. § szerinti együttműködési kötelezettség velük szemben is fennáll.

(2) Az alapvető jogok biztosának a nemzeti megelőző mechanizmus feladatainak teljesítésére felhatalmazott munkatársa e feladatok teljesítése körében – ha megfelelő szintű személyi biztonsági tanúsítvánnyal rendelkezik – a minősített adatot a minősített adat védelméről szóló törvényben meghatározott felhasználói engedély nélkül is megismerheti.

(3) Az alapvető jogok biztosának a nemzeti megelőző mechanizmus feladatainak teljesítésére legalább tizenegy munkatársát fel kell hatalmaznia. A felhatalmazott munkatársak a szabadságuktól megfosztott személyekkel való bánásmódot érintő szakterületen kiemelkedő elméleti tudással vagy legalább öt éves szakmai gyakorlattal rendelkező, felsőfokú végzettségű szakértők lehetnek.

(4) A nemzeti megelőző mechanizmus feladatainak teljesítésére felhatalmazott munkatársak között kell lennie legalább egy, a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó helyettes biztos által javasolt személynek, és legalább két-két jogász, orvos, illetve pszichológus végzettségű személynek. A felhatalmazott munkatársak között az egyik nem képviselőinek a száma legfeljebb eggyel haladhatja meg a másik nem képviselőinek számát.

39/E. §

Az alapvető jogok biztosa részére és a nemzeti megelőző mechanizmus feladatainak teljesítésére általa felhatalmazott munkatársa részére történő információközlés miatt senkit sem érhet hátrány.”

10. §

Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 40. § (2) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az alapvető jogok biztosa az éves beszámolóban)

„a) tájékoztat az alapjogvédelmi tevékenységéről, külön fejezetekben bemutatva az 1. § (2) és (3) bekezdésében, illetve a 2. § (6) bekezdésében meghatározottak szerinti tevékenységét is,”

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

40

11. §

Hatályát veszti a 6. és 7. §.